

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету соціальної педагогіки
та психології

О.В. Пономаренко

« 30 » 08 2021

**СПЕЦМЕТОДИКА ПОЧАТКОВОГО НАВЧАННЯ МОВИ
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

підготовки бакалаврів
очної (денної) та заочної (дистанційної) форм здобуття освіти
спеціальності 016 «Спеціальна освіта»
спеціалізації 016.01 – Логопедія
освітньо-професійна програма – Логопедія

Укладачі: Заверико Н.В., к.пед.н., професор кафедри соціальної педагогіки та спеціальної освіти, Апухтіна В.В. викладач кафедри соціальної педагогіки та спеціальної освіти

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри соціальної педагогіки
та спеціальної освіти

Протокол № 1 від «27» 08 2021 р.
Завідувач кафедри соціальної педагогіки та
спеціальної освіти

Н.В. Заверико

Ухвалено науково-методичною радою
факультету соціальної педагогіки та
психології

Протокол № 1 від «30» 08 2021 р.
Голова науково-методичної ради
факультету соціальної педагогіки та
психології

І.В. Козич

Погоджено
з навчально-методичним відділом

(підпис)

О.В. Мешкович

(ініціали, прізвище)

2021 рік

1. Опис навчальної дисципліни

1	2	3	
Галузь знань, спеціальність, освітня програма рівень вищої освіти	Нормативні показники для планування і розподілу дисципліни на змістові модулі	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна (денна) форма здобуття освіти	заочна (дистанційна) форма здобуття освіти
Галузь знань 01 – «Освіта/Педагогіка»	Кількість кредитів – 3	Обов'язкова	
		Цикл дисциплін Цикл професійної підготовки спеціальності	
Спеціальність 016 – «Спеціальна освіта»	Загальна кількість годин – 90	Семестр:	
Спеціалізація 016.01 – Логопедія		7 - й	
Освітньо-професійна програма Логопедія	Змістових модулів – 4	Лекції	
		14 год.	.
Рівень вищої освіти: бакалаврський	Кількість поточних контрольних заходів –16	Практичні	
		28 год.	.
		Самостійна робота	
		48 год.	.
		Вид підсумкового семестрового контролю:	
		залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Спеціальна методика початкового навчання мови» є формування у студентів знань з методики викладання української мови в початковій ланці спеціальної освіти; умінь та навичок застосування методів та прийомів корекції, розвиток мовлення як засобу спілкування та знаряддя мислення дітей з особливими освітніми потребами.

Основними **завданнями** викладання дисципліни «Спеціальна методика початкового навчання мови» є:

- ознайомити зі системою навчання мови дітей з особливими освітніми потребами;
- виробити навички організації роботи з розвитку всіх сторін мовлення дітей з особливими освітніми потребами;
- забезпечити досконале володіння методиками розвитку мовлення ;
- сформуванати достатнє уявлення основні розділи лінгвістики;
- навчити методів та прийомів діагностики стану мовленнєвого розвитку дітей молодшого шкільного віку;
- виробити усвідомлення необхідності зростання педагогічної майстерності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути таких результатів навчання (знання, уміння тощо) та компетентностей:

Заплановані робочою програмою результати навчання та компетентності	Методи і контрольні заходи
1	2

<p>Результати навчання:</p> <p>РН-5. Розуміти принципи, методи, форми та сутність організації освітньо-корекційного процесу в різних типах закладів.</p> <p>РН-6. Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з особливими освітніми потребами, зокрема з порушеннями мовленнєвого розвитку з врахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей.</p> <p>РН-13 Володіти методиками сприяння соціальної адаптації осіб з особливими освітніми потребами, їхньої підготовки до суспільної та виробничої діяльності.</p>	<p>Методи навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - лекційні методи (лекція-пояснення, лекція-дискусія, лекція-презентація, тощо); - діалогічні методи (інтерактивні заняття, навчальні дискусії, інтелектуальні розминки, «мозковий штурм», заняття з елементами тренінгу та ін.); - проблемно-пошукові методи (аналіз ситуацій, обговорення); - дослідницькі методи (проведення досліджень теоретичного та емпіричного характеру);
<p>Компетентності:</p> <p>СК-1. Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності, розвитку, навчання, виховання і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами, зокрема з порушеннями мовленнєвого розвитку.</p> <p>СК-5. Здатність реалізовувати ефективні корекційно-освітні технології у роботі з дітьми, підлітками, дорослими з порушеннями мовленнєвого розвитку, доцільно обирати методичне й інформаційно-комп'ютерне забезпечення.</p> <p>СК-7. Здатність дотримуватися вимог до організації корекційно-розвивального освітнього середовища.</p>	<p>Контрольні заходи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - тестування; - усні та письмові опитування; - оцінка планів-конспектів уроків; - перевірка добору дидактичного матеріалу; - роботи в групах, ділові ігри.

Міждисциплінарні зв'язки. Проблематика курсу «Спеціальна методика початкового навчання мови» пов'язана з курсами «Спецметодика «Я досліджую світ», «Логопедія», «Методика логопедичної роботи з дітьми з комбінованими порушеннями», «Логопедичні технології».

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи спецметодики початкового навчання мови. Система роботи з формування і розвитку звукової культури мови школярів з ТПМ.

Тема 1. Предмет, мета та завдання спеціальної методики початкового навчання мови.

Предмет і завдання спеціальної методики рідної мови. Визначення предмета методики рідної мови в школі для дітей з особливими освітніми потребами. Теоретичні та практичні завдання спеціальної методики рідної мови. Зв'язки спеціальної методики рідної мови з логопедією, методикою викладання мови в загальноосвітній школі, дидактикою, загальною та спеціальною психологією, лінгвістикою. Система роботи з формування і розвитку мови дітей з особливими освітніми потребами. Мета та завдання роботи формування мовлення в початкових класах закладів спеціальної освіти. Зміст та структура навчання мови в спеціальному закладі для дітей з особливими освітніми потребами.

Тема 2. Методика формування вимови у дітей з особливими освітніми потребами.

Оволодіння звуковою системою мови (формування вимовної сторони мовлення) - необхідна умова засвоєння мови як засобу спілкування та знаряддя мислення. Поняття про вимову як сукупність компонентів, які приймають участь у сприйманні та фонетичному оформленні усного мовлення (фонематичний слух та фонематичне сприймання, голос, звуки та їх сполучення, складовий ритм, словесний та логічний наголос, інтонація, мовленнєве дихання, темп мовлення, орфоепія). Характеристика вимовної сторони мовлення учнів з

особливими освітніми потребами, які вступають у підготовчий клас спеціальної школи. Значення та місце роботи по формуванню вимовних навичок в системі спеціального навчання рідної мови.

Тема 3. Організація та методика проведення уроків з формування звукової сторони мовлення у дітей з особливими освітніми потребами.

Структура уроків з формування звукової сторони мовлення у дітей з особливими освітніми потребами: розвиток артикуляційної моторики, вивчення нових звуків, вивчення слів та речень різної складності на вивченому й засвоєному матеріалі, підготовка до аналізу та синтезу звукової сторони мовлення. Методичні рекомендації щодо специфіки роботи над формування звукової сторони мовлення у дітей з особливими освітніми потребами.

Змістовий модуль 2. Система роботи з формування і розвитку лексико-граматичної сторони мовлення школярів з ТПМ.

Тема 4. Особливості лексико-граматичної сторони мовлення у дітей з особливими освітніми потребами.

Особливості лексичної та граматичної сторони мовлення у дітей з особливими освітніми потребами. Специфіка формування граматичної сторони мовлення у дітей в процесі вивчення предмету українська мова в початковій школі

Тема 5. Методика розвитку словника у дітей з особливими освітніми потребами.

Слово як мовний знак. Лексичний склад мови та словниковий запас носія мови. Оволодіння словником як одна зі сторін розвитку мовлення та мислення. Закономірності засвоєння словника в нормі. Характеристика словникового запасу учнів, які поступають у підготовчий клас школи для дітей з особливими освітніми потребами. Динаміка оволодіння словником у процесі навчання рідної мови. Поняття про словникову роботу в спеціальній школі як систему занять по формуванню лексичного складу мовлення учнів. Джерела накопичення словника, шляхи формування лексичного запасу учнів з особливими освітніми потребами. Формування лексичного запасу на уроках розвитку мовлення як основа словникової роботи в спец. школі.

Тема 6. Методика формування граматичної сторони мовлення у дітей з особливими освітніми потребами.

Грамматична будова мови та закономірності оволодіння нею в нормі. Практичне засвоєння граматичних закономірностей, оволодіння системою граматичних понять як важливіший фактор розвитку та функціонування самостійного мовлення. Характеристика граматичної будови мовлення учнів, які поступають у підготовчий клас спеціальної школи. Динаміка оволодіння граматичною будовою мови в процесі спеціального навчання. Сутність процесу практичного оволодіння граматичною будовою мови в умовах спеціального навчання. Поняття про систему роботи по формуванню граматичної будови мовлення. Спеціальна робота по формуванню в учнів граматичних узагальнень як засіб прискорення та підвищення ефективності практичного оволодіння мовою.

Змістовий модуль 3. Система роботи з навчання школярів з ТПМ грамоті.

Тема 7. Особливості процесу навчання грамоти учнів з особливими освітніми потребами.

Поняття про грамоту. Завдання, зміст та специфіка роботи з навчання учнів із порушеннями мовлення грамоті. Необхідні передумови до оволодіння грамотою (поняття про готовність до навчання читання та письма). Сутність проблеми навчання елементарних навичок читання та письма дітей з особливими освітніми потребами. Психолінгвістичні основи та психо-фізіологічні механізми читання та письма. Типові труднощі та помилки, які виникають в учнів із мовленнєвими порушеннями під час оволодіння грамотою та можливі шляхи їх подолання. Місце та значення занять з навчання читання та письма в системі спеціального навчання рідної мови. Послідовність вивчення звуків та букв, типів складів та слів за їх складовою будовою. Навчання грамоти як засіб розумового та мовленнєвого розвитку дітей з особливими освітніми потребами.

Тема 8. Методика навчання грамоти учнів з особливими освітніми потребами.

Прийоми навчання звукового аналізу та синтезу слів. Види занять з навчання читання та письма. Види завдань та вправ усного і писемного мовлення у зв'язку з навчанням грамоти.

Тема 9. Структура процесу навчання грамоти в спеціальних закладах освіти.

Характеристика добукварного періоду навчання грамоти. Формування готовності до оволодіння грамотою в підготовчий період (перше півріччя підготовчого класу). Букварний період навчання грамоти. Методичні принципи побудови роботи з розділу “Навчання грамоти”. Залежність роботи з навчання грамоти від занять по формуванню правильної вимови (навчання читання та письма на основі раніш засвоєного звукового матеріалу). Побудова уроків читання і письма на семантично підготовленому (на уроках розвитку мовлення) мовленнєвому матеріалі. Повільний (порівняно з масовою школою) темп засвоєння навичок читання і письма. Навчання грамоти у взаємозв'язку з корекцією та розвитком фонематичного сприймання, формуванням та вдосконаленням навичок вимови, звукового та складового аналізу та синтезу. Створення на уроках навчання грамоти умов для збагачення практики мовленнєвого спілкування (активізація словника, розвиток граматичних навичок, формування практичних мовних узагальнень).

Змістовий модуль 4. Система роботи з розвитку зв'язного мовлення у школярів з ТПМ.

Тема 10. Організація роботи з розвитку зв'язного мовлення у дітей з особливими освітніми потребами.

Завдання, зміст та організація роботи з розвитку зв'язного мовлення у дітей з особливими освітніми потребами. На початкових етапах навчання дітей з особливими освітніми потребами значна увага приділяється розвитку навичок розмовного мовлення. Для досягнення даної мети використовується низка різноманітних вправ, мета яких – сформувати вміння дитини відповідати на запитання, спілкуватися з оточуючими та слухати інших.

Тема 12. Методика розвитку зв'язного мовлення у дітей з особливими освітніми потребами.

Поняття про діалогічне та монологічне мовлення як основні складові компоненти зв'язного мовлення. Методика розвитку монологічного мовлення у дітей з особливими освітніми потребами. Напрямки та особливості методики розвитку діалогічного мовлення у дітей з особливими освітніми потребами.

4. Структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль	Усього годин	Аудиторні (контактні) години					Самостійна робота, год		Система накопичення балів		
		Усього годин	Лекційні заняття, год		Практичні				Теор. зав-ня, к-ть балів	Практ. зав-ня, к-ть балів	Усього балів
			о/д ф.	з/дис т ф.	о/д ф.	з/дис т ф.	о/д ф.	з/дис т ф.			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	15	10	4		6		5		10	5	15
2	15	12	4		8		3		9	6	15
3	15	12	4		8		3		9	6	15
4	15	8	2		6		7		9	6	15
Усього за змістові модулі	60	36	14		28		18		37	23	60
Підсумковий семестровий контроль залік	30										40
Загалом					90					100	

5. Темі лекційних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/дист ф.
1	2	3	4
1	<p>Тема 1. Предмет, мета та завдання спеціальної методики початкового навчання мови.</p> <p>Тема 2. Методика формування вимови у дітей з особливими освітніми потребами.</p> <p>Тема 3. Організація та методика проведення уроків з формування звукової сторони мовлення у дітей з особливими освітніми потребами.</p>	4	
2	<p>Тема 4. Особливості лексико-граматичної сторони мовлення у дітей з особливими освітніми потребами.</p> <p>Тема 5. Методика розвитку словника у дітей з особливими освітніми потребами.</p> <p>Тема 6. Методика формування граматичної сторони мовлення у дітей з особливими освітніми потребами.</p>	4	
3	<p>Тема 7. Особливості процесу навчання грамоти учнів з особливими освітніми потребами.</p> <p>Тема 8. Методика навчання грамоти учнів з особливими освітніми потребами.</p> <p>Тема 9. Структура процесу навчання грамоти в спеціальних закладах освіти.</p>	4	
4	<p>Тема 10. Організація роботи з розвитку зв'язного мовлення у дітей з особливими освітніми потребами.</p> <p>Тема 12. Методика розвитку зв'язного мовлення у дітей з особливими освітніми потребами.</p>	2	

Разом	14	
-------	----	--

6. Темы практичних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/дист ф.
1	2	3	4
1	<p>Тема 1. Предмет, мета та завдання спеціальної методики початкового навчання мови.</p> <p>Тема 2. Методика формування вимови у дітей з особливими освітніми потребами.</p> <p>Тема 3. Організація та методика проведення уроків з формування звукової сторони мовлення у дітей з особливими освітніми потребами.</p>	6	
2	<p>Тема 4. Особливості лексико-граматичної сторони мовлення у дітей з особливими освітніми потребами.</p> <p>Тема 5. Методика розвитку словника у дітей з особливими освітніми потребами.</p> <p>Тема 6. Методика формування граматичної сторони мовлення у дітей з особливими освітніми потребами.</p>	8	
3	<p>Тема 7. Особливості процесу навчання грамоти учнів з особливими освітніми потребами.</p> <p>Тема 8. Методика навчання грамоти учнів з особливими освітніми потребами.</p> <p>Тема 9. Структура процесу навчання грамоти в спеціальних закладах освіти.</p>	8	
4	<p>Тема 10. Організація роботи з розвитку зв'язного мовлення у дітей з особливими освітніми потребами.</p> <p>Тема 12. Методика розвитку зв'язного мовлення у дітей з особливими освітніми потребами.</p>	6	
Разом		28	

7. Види і зміст поточних контрольних заходів *

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
1	Теоретичне завдання – підготувати доповіді та виступити за темами (можливі 2 виступи на 2 практичних заняттях).	<p>Питання для підготовки:</p> <p>Оволодіння звуковою системою мови (формування вимовної сторони мовлення) - необхідна умова засвоєння мови як засобу спілкування та знаряддя мислення. Поняття про вимову як сукупність компонентів, які приймають участь у сприйманні та фонетичному оформленні усного мовлення (фонематичний слух та фонематичне сприймання, голос, звуки та їх сполучення, складовий ритм, словесний та логічний наголос, інтонація, мовленнєве дихання, темп мовлення, орфоепія). Характеристика вимовної сторони мовлення учнів з особливими освітніми потребами, які вступають у підготовчий клас спеціальної школи. Значення та місце роботи по формуванню вимовних навичок в системі спеціального навчання рідної мови.</p> <p>Структура уроків з формування звукової сторони мовлення у дітей з особливими освітніми потребами: розвиток артикуляційної моторики, вивчення нових звуків, вивчення слів та речень різної складності на вивченому й засвоєному матеріалі, підготовка до аналізу та синтезу звукової сторони мовлення. Методичні рекомендації щодо специфіки роботи над формування звукової сторони мовлення у дітей з особливими освітніми потребами.</p>	<p>Максимальна кількість балів нараховується за такими критеріями:</p> <p>Самостійне виконання - 1</p> <p>Повнота відповіді – 1</p> <p>Лаконічність – 0,5</p>	2,5*2=5

	Теоретичне завдання – тестування	<p>Питання для підготовки:</p> <p>Предмет і завдання спеціальної методики рідної мови. Визначення предмета методики рідної мови в школі для дітей з особливими освітніми потребами. Теоретичні та практичні завдання спеціальної методики рідної мови. Зв'язки спеціальної методики рідної мови з логопедією, методикою викладання мови в загальноосвітній школі, дидактикою, загальною та спеціальною психологією, лінгвістикою. Система роботи з формування і розвитку мови дітей з особливими освітніми потребами. Мета та завдання роботи формування мовлення в початкових класах закладів спеціальної освіти. Зміст та структура навчання мови в спеціальному закладі для дітей з особливими освітніми потребами.</p> <p>Вимоги до виконання та оформлення: Виконання тест на платформі СЕЗН Moodle https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=9067, що складається з 10 питань.</p>	Кількість балів підраховується згідно з відсотковим коефіцієнтом із розрахунку 100% правильних відповідей – 5 бали. Кожна правильна відповідь - 0,5 бали.	5
	Практичне завдання – підбір та демонстрація ігор для розвитку звукової культури школярів з ТПМ.	<p>Вимоги до виконання та оформлення:</p> <p>Підготовка дидактичної гри розвитку звукової культури молодших школярів з ТПМ. Демонстрація ходу проведення під час практичного заняття. Розміщення файлу (Word, PowerPoint) на сторінці курсу на платформі СЕЗН Moodle https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=9067</p>	Максимальна кількість балів - 5, які нараховуються за виконання таких частин роботи: 1) наявність наочності - 2; 2) демонстрація - 2; 3) зазначення корекційної мети - 1	5
Усього за ЗМ 1 контр. заходів	4			15
2	Теоретичне завдання – підготувати доповіді та виступити за темами	<p>Питання для підготовки:</p> <p>Особливості лексичної та граматичної сторони</p>	Максимальна кількість балів	3*3=9

	<p>(можливі 3 виступи на 3 практичних заняттях).</p>	<p>мовлення у дітей з особливими освітніми потребами. Специфіка формування граматичної сторони мовлення у дітей в процесі вивчення предмету українська мова в початковій школі Слово як мовний знак. Лексичний склад мови та словниковий запас носія мови. Оволодіння словником як одна зі сторін розвитку мовлення та мислення. Закономірності засвоєння словника в нормі. Характеристика словникового запасу учнів, які поступають у підготовчий клас школи для дітей з особливими освітніми потребами. Динаміка оволодіння словником у процесі навчання рідної мови. Поняття про словникову роботу в спеціальній школі як систему занять по формуванню лексичного складу мовлення учнів. Джерела накопичення словника, шляхи формування лексичного запасу учнів з особливими освітніми потребами. Формування лексичного запасу на уроках розвитку мовлення як основа словникової роботи в спец. школі. Грамматична будова мови та закономірності оволодіння нею в нормі. Практичне засвоєння граматичних закономірностей, оволодіння системою граматичних понять як важливіший фактор розвитку та функціонування самостійного мовлення. Характеристика граматичної будови мовлення учнів, які поступають у підготовчий клас спеціальної школи. Динаміка оволодіння граматичною будовою мови в процесі спеціального навчання. Сутність процесу практичного оволодіння граматичною будовою мови в умовах спеціального навчання. Поняття про систему роботи по формуванню граматичної будови мовлення. Спеціальна робота по</p>	<p>нараховується за такими критеріями: Самостійне виконання - 1 Повнота відповіді –2</p>	
--	--	---	--	--

		формуванню в учнів граматичних узагальнень як засіб прискорення та підвищення ефективності практичного оволодіння мовою.		
	Практичне завдання: план-конспект.	Вимоги до виконання та оформлення: Розробка плану-конспекту уроку з розвитку лексико-граматичної сторони мовлення молодших школярів з ТПМ. Тема, мета та клас обираються студентом за бажанням. Демонстрація ходу проведення під час практичного заняття. Розміщення файлу (Word, PowerPoint) на сторінці курсу на платформі CE3H Moodle https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=9067	Максимальна кількість балів - 6, які нараховуються за виконання таких частин роботи: 1) наявність наочності - 2; 2) демонстрація - 2; 3) зазначення корекційної мети – 1; 4) відповідність мети, теми та методів - 1	6
Усього за ЗМ 2 контр. заходів	4			15
3	Теоретичне завдання – підготувати доповіді та виступити за темами (можливі 3 виступи на 3 практичних заняттях).	Питання для підготовки: Поняття про грамоту. Завдання, зміст та специфіка роботи з навчання учнів із порушеннями мовлення грамоті. Необхідні передумови до оволодіння грамотою (поняття про готовність до навчання читання та письма). Сутність проблеми навчання елементарних навичок читання та письма дітей з особливими освітніми потребами. Психолінгвістичні основи та психо-фізіологічні механізми читання та письма. Типові труднощі та помилки, які виникають в учнів із мовленнєвими порушеннями під час оволодіння грамотою та можливі шляхи їх подолання. Місце та значення занять з навчання читання та письма в системі спеціального навчання рідної мови. Послідовність вивчення звуків та букв, типів складів та слів за їх	Максимальна кількість балів нараховується за такими критеріями: Самостійне виконання - 1 Повнота відповіді –2	3*3=9

		<p>складовою будовою. Навчання грамоти як засіб розумового та мовленнєвого розвитку дітей з особливими освітніми потребами.</p> <p>Прийоми навчання звукового аналізу та синтезу слів. Види занять з навчання читання та письма. Види завдань та вправ усного і писемного мовлення у зв'язку з навчанням грамоти.</p> <p>Характеристика добукварного періоду навчання грамоти. Формування готовності до оволодіння грамотою в підготовчий період (перше півріччя підготовчого класу). Букварний період навчання грамоти. Методичні принципи побудови роботи з розділу “Навчання грамоти”. Залежність роботи з навчання грамоти від занять по формуванню правильної вимови (навчання читання та письма на основі раніш засвоєного звукового матеріалу). Побудова уроків читання і письма на семантично підготовленому (на уроках розвитку мовлення) мовленнєвому матеріалі. Повільний (порівняно з масовою школою) темп засвоєння навичок читання і письма. Навчання грамоти у взаємозв'язку з корекцією та розвитком фонематичного сприймання, формуванням та вдосконаленням навичок вимови, звукового та складового аналізу та синтезу. Створення на уроках навчання грамоти умов для збагачення практики мовленнєвого спілкування (активізація словника, розвиток граматичних навичок, формування практичних мовних узагальнень).</p>		
	<p>Практичне завдання: план-конспект уроку.</p>	<p>Вимоги до виконання та оформлення: Розробка плану-конспекту уроку з навчання грамоти для молодших школярів з ТПМ. Тема, мета та клас обираються студентом за бажанням. Демонстрація ходу проведення під час практичного заняття.</p>	<p>Максимальна кількість балів - 6, які нараховуються за виконання таких частин</p>	<p>6</p>

		Розміщення файлу (Word, PowerPoint) на сторінці курсу на платформі СЕЗН Moodle https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=9067	роботи: 1) наявність наочності - 2; 2) демонстрація - 2; 3) зазначення корекційної мети – 1; 4) відповідність мети, теми та методів - 1	
Усього за ЗМ 3 контр. заходів	4			15
4	Теоретичне завдання – підготувати доповіді та виступити за темами (можливі 3 виступи на 3 практичних заняттях).	<p>Питання для підготовки:</p> <p>Завдання, зміст та організація роботи з розвитку зв'язного мовлення у дітей з особливими освітніми потребами. На початкових етапах навчання дітей з особливими освітніми потребами значна увага приділяється розвитку навичок розмовного мовлення. Для досягнення даної мети використовується низка різноманітних вправ, мета яких – сформувані вміння дитини відповідати на запитання, спілкуватися з оточуючими та слухати інших.</p> <p>Поняття про діалогічне та монологічне мовлення як основні складові компоненти зв'язного мовлення. Методика розвитку монологічного мовлення у дітей з особливими освітніми потребами. Напрямки та особливості методики розвитку діалогічного мовлення у дітей з особливими освітніми потребами.</p>	Максимальна кількість балів нараховується за такими критеріями: Повнота відповіді –1 Самостійність відповіді –1	3*3=9
	Практичне завдання: план-конспект уроку.	<p>Вимоги до виконання та оформлення:</p> <p>Розробка плану-конспекту уроку з розвитку зв'язного мовлення молодших школярів з ТПМ. Тема, мета та клас обираються студентом за бажанням.</p> <p>Демонстрація ходу проведення під час практичного заняття. Розміщення файлу (Word, PowerPoint) на сторінці курсу на платформі СЕЗН Moodle</p>	Максимальна кількість балів - 6, які нараховуються за виконання таких частин роботи: 1) наявність наочності - 2;	6

		https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=9067	2) демонстрація - 2; 3) зазначення корекційної мети – 1; 4) відповідність мети, теми та методів - 1	
Усього за ЗМ 4 контр. заходів	4			15
Усього за змістові модулі контр. заходів	16			60

8. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
Залік	Теоретичне завдання: тестування	<p>Питання для підготовки:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Охарактеризуйте «Спецметодику початкового навчання мови» як наукову галузь. 2. Визначте об'єкт, предмет та завдання спецметодики початого навчання мови. 3. Визначте актуальні питання курсу «Спецметодики початого навчання мови». 4. Визначте актуальні питання курсу «Спецметодики початого навчання мови» 5. Розкрийте зв'язок спецметодики початкового навчання мови з іншими науками. 6. Охарактеризуйте сучасну систему навчання мови молодших школярів з особливими освітніми потребами. 7. Охарактеризуйте сучасну систему навчання мови молодших школярів з особливими освітніми потребами. 8. Розкрийте особливості оволодіння складовою структурою слова дитиною за О. М. Гвоздевим. 9. Розкрийте основні напрямки логопедичної роботи з формування вимови у молодших школярів з особливими освітніми потребами. 10. Розкрийте особливості накопичення словникового запасу учнів з особливими освітніми потребами в процесі початкового навчання. 11. Розкрийте зміст основних напрямків з формування лексичного запасу на уроках розвитку мовлення в спеціальній школі. 12. Охарактеризуйте особливості граматичної сторони мовлення у дітей з особливими освітніми потребами. 13. Визначте завдання, зміст та специфіку роботи з навчання учнів із порушеннями мовлення грамоти. 14. Визначте особливості оволодіння грамотою в букварний і добукварний період учнями із порушеннями мовлення. 	<p><i>Тестування передбачає надання відповідей на 40 запитань. Кожна правильна відповідь оцінюється у 0,5 балів</i></p>	20

	<p>15. Охарактеризуйте труднощі та помилки, які виникають в учнів з особливими освітніми потребами під час оволодіння грамотою.</p> <p>16. Визначте завдання та зміст роботи з розвитку зв'язного мовлення у дітей з особливими освітніми потребами.</p> <p>17. Розкрийте особливості методики розвитку монологічного мовлення у молодших школярів із порушеннями мовлення.</p> <p>18. Розкрийте особливості методики розвитку діалогічного мовлення у молодших школярів із порушеннями мовлення.</p> <p>19. Охарактеризуйте особливості розвитку навичок розмовного мовлення в молодших школярів з особливими освітніми потребами.</p> <p>20. Визначте особливості формування монологічного мовлення у молодших школярів з особливими освітніми потребами.</p> <p>21. Визначте особливості формування діалогічного мовлення у молодших школярів з особливими освітніми потребами.</p> <p>22. Визначте особливості формування зв'язного мовлення у молодших школярів з особливими освітніми потребами.</p> <p>23. Аргументуйте значення та місце роботи з формування вимовних навичок у системі спеціального навчання рідної мови.</p> <p>24. Визначте провідні завдання курсу початкового навчання мови в спеціальних школах для дітей з особливими освітніми потребами. Обґрунтуйте свій вибір.</p> <p>25. Аргументуйте значення та місце роботи з формування граматичної сторони мовлення в системі спеціального навчання рідної мови.</p> <p>26. Проаналізуйте сучасну систему початкового навчання мови учнів з особливими освітніми потребами в спеціальній школі.</p> <p>27. Аргументуйте значення та місце роботи з формування словника в системі спеціального навчання рідної мови.</p> <p>28. Розкрийте сутність проблеми навчання елементарних навичок читання та письма молодших школярів з особливими освітніми потребами.</p> <p>29. Визначте передумови до оволодіння грамотою молодшими школярами з особливими освітніми потребами в спеціальній школі. Обґрунтуйте свій вибір.</p> <p>30. Визначте передумови до оволодіння вимовою молодшими</p>		
--	--	--	--

	<p>школярами з особливими освітніми потребами в спеціальній школі. Обґрунтуйте свій вибір.</p> <p>31. Визначте передумови до оволодіння складовою структурою слова молодшими школярами з особливими освітніми потребами в спеціальній школі. Обґрунтуйте свій вибір.</p> <p>32. Проаналізуйте зміст понять «мова», «мовлення», «мовленнєва діяльність» з точки зору аспекту, який цікавить дефектологів (аналіз порушень мовленнєвої діяльності і знаходження оптимальних шляхів її формування).</p> <p>33. Аргументуйте значення та місце роботи з формування діалогічного мовлення в системі спеціального навчання рідної мови.</p> <p>34. Аргументуйте значення та місце роботи з формування звукової культури мовлення в учнів з особливими освітніми потребами в спеціальній школі.</p> <p>35. Аргументуйте значення та місце роботи з формування зв'язного мовлення в системі спеціального навчання рідної мови.</p> <p>36. Аргументуйте значення та місце роботи з формування монологічного мовлення молодших школярів в системі спеціального навчання рідної мови.</p> <p>37. Обґрунтуйте провідні, на Вашу думку, завдання курсу початкового навчання мови в спеціальних школах для дітей з особливими освітніми потребами.</p> <p>38. Проаналізуйте процес формування вимовних знань, умінь та навичок в учнів з особливими освітніми потребами в спеціальній школі.</p> <p>39. Аргументуйте значення та місце роботи з формування вимовних навичок у молодших школярів з особливими освітніми потребами в системі спеціального навчання рідної мови.</p> <p>40. Проаналізуйте процес формування граматичних знань, умінь та навичок учнями з особливими освітніми потребами в спеціальній школі.</p> <p>41. Аргументуйте значення та місце роботи з формування граматичної сторони мовлення у молодших школярів з особливими освітніми потребами в системі спеціального навчання рідної мови.</p> <p>42. Проаналізуйте процес формування знань, умінь та навичок з</p>		
--	---	--	--

		грамоти у молодших школярів з особливими освітніми потребами в спеціальній школі.		
	Практичне завдання	Творче завдання передбачає розробку схеми уроку для молодших школярів з ТПМ із наведенням прикладу дидактичної гри. Тема та клас пропонуються у білетах під час екзамену. Тривалість підготовки до відповіді 30 хв.	Максимальна кількість балів – 20, які нараховуються за виконання таких частин роботи: -визначення напрямків роботи – 5 б.; -правильне визначення мети та доцільності завдання – 5 б.; -логічність, послідовність викладення матеріалу – 3 б.; - наведення прикладів корекційних вправ – 7 б.	20
Усього за підсумковий семестровий контроль				40

9. Рекомендована література

Основна:

1. Логопедія. Підручник / За ред. М.К. Шеремет. Вид. 5-те, перероблене та доповнене. Київ : Слово, 2019. 672 с.
2. Хрестоматія з логопедії. Навчальний посібник / укл. Федоренко С.В., Марченко І.С. Київ : Видавництво «Книга-плюс», 2019. 496 с.
3. Порушення письма у молодших школярів: діагностика та корекція. Навчально-методичний посібник. Київ: ДІА, 2016. 248 с.

Додаткова:

1. Колупаєва А.А. Діти з особливими освітніми потребами та організація їх навчання : навч.-метод. посіб. Київ : Науковий світ, 2010. 274 с.
2. Алексеева М.М., Яшина Б.И. Методика развития речи и обучения родному языку дошкольников: учеб. пособие для студ. высш. и сред. пед. учеб. заведений. 3-е изд., стереотип. Москва : Издательский центр «Академия», 2000. 400 с.
3. Вивчення української мови в підготовчих класах загальноосвітніх шкіл : метод. розробки / Вашуленко М.С. і Скрипченко Н.Ф. Київ, 1978. 212с.
4. Гаврилов О. В. Особливі діти в закладі і соціальному середовищі: навч. посіб. Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2009. 308 с.
5. Колупаєва А. Діти з особливими потребами в загальноосвітньому просторі: початкова ланка : путівник для педагогів: навч.-метод. посіб. МОН України, НАПН України, Ін-т спец. педагогіки. Київ : [АТОПОЛ], 2010. 96 с.
6. Марченко І. С. Спеціальна методика початкового навчання української мови: навч.-метод. посібник. Київ : ВД «Слово», 2010. 285 с.
7. Марчук Т. Ф. Навчання читання учнів молодших класів у школі інтенсивної педагогічної корекції : метод. рекомендації для вчителів. Київ : Педагогічна думка, 2008. 32 с.
8. Миронова С. П., Гаврилов О. В., Матвєєва М. П. Основи корекційної педагогіки : навч.-метод. посіб. Кам'янець-Подільський : Національний університет імені Івана Огієнка, 2010. 264 с
9. Паламар О. М. Навчання основ граматики та правопису дітей з порушеннями зору : навч. посіб. Київ, 2009. 106 с.
10. Прищепа К.С. Навчання грамоти. Київ : «Форум», 2002. 143 с.
11. Програма з корекційно-розвиткової роботи «Розвиток мовлення» для підготовчих, 1-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку / І.М. Омельченко, Л.О. Федорович. Київ, 2016. 187 с.
12. Програми для загальноосвітньої школи для дітей з тяжкими порушеннями мовлення / під ред. Шеремет М.К. Київ : Початкова школа, 2005. 224 с.
13. Реалізація оновленого змісту освіти дітей з особливими потребами: початкова ланка: Навчально-методичний посібник. НАПН України, Ін-т спец. педагогіки / за ред. В.В. Засенка, А.А. Колупаєвої, Н.О. Макачук, В.І. Шинкаренко. Київ, 2014. 336 с.
14. Соботович Е.Ф. Нарушения речевого развития у детей и пути их коррекции. Київ : ИСДО, 1995. 204 с.
15. Соботович Е.Ф. Вибрані праці з логопедії. / укл. В.В.Тищенко, Є.Ю.Линдіна. Київ. «Видавничий дім Дмитра Бураго», 2015. 308 с.
16. Супрун М. О. Корекційне навчання учнів допоміжних закладів освіти : витоки, становлення та розвиток (кінець ХІХ – перша половина ХХ ст.) : монографія. Київ : Вид-во Паливода А. В., 2005. 328
17. Тарасун В. В. Морфофункціональна готовність до шкільного навчання дітей з особливостями у розвитку : діагностика і формування (нейропсихологічний супровід), 2008. 294 с.
18. Чередніченко Н. В. Початковий курс навчання української мови молодших школярів із

19. Чередніченко Н.В., Курбатова А.І. Формування графічної навички письма у дітей з різними вадами мовлення в умовах корекційного навчання. Київ : НПУ імені М.П. Драгоманова, 2009. 96 с.
20. Brumfitt S. Innovations in professional education for speech and language therapy. John Wiley & Sons, 2008.

Інформаційні ресурси:

1. Галущенко В.І. Застосування інноваційних логопедичних технологій у корекційній роботі з дітьми з порушеннями мовлення. URL : <https://aqce.com.ua/vypusk-7-t-1-t-2/galucshenkov-i-zastosuvannja-innovacijnih-logopedichnih-tehnologij-u-korekcijnij-roboti-z-ditmi-z-porushennjami-movlennja.html>
2. Електронні освітні ігрові ресурси - нові можливості для Інтегрованої освіти. URL : https://www.youtube.com/watch?v=YxYIR_X6Qtc&t=1s
3. Корекційні методики роботи з дітьми з розладами мовлення та порушеннями опорно-рухового апарату. URL : https://www.youtube.com/watch?v=Nti89q_Y5XI
4. Котик Т.М. Методика навчання української мови в початковій школі : Навчально-методичний посібник для студентів дистанційної форми навчання спеціальності «Початкова освіта» / Тетяна Миколаївна Котик. - Івано-Франківськ, 2015. – 295с. URL : <http://194.44.152.155/elib/local/3252.pdf>
5. Логопед +. URL : <http://innagidkih.ucoz.com/>
6. Логопедична онлайн служба. Коректолог. URL : <https://korektolog.com/>
7. Любич Н.В. До проблеми спеціальної методики навчання української мови розумово відсталих учнів спеціальної школи. URL : <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/12005>
8. Постанова Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2013 року № 607 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти для дітей з особливими освітніми потребами». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/607-2013-%D0%BF>
9. Савчук Л.О., Юхимець І.В. Особливості роботи з дітьми з особливими освітніми потребами в умовах інтегрованого навчання. *Вісник №4 НДЛ інтегрованої освіти*. Рівне, 2013. URL : <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi47/0038054.pdf>
10. Хайдарова О. С., Блеч Г. О. Програма з корекційно-розвиткової роботи «Розвиток мовлення» для 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями. URL : <https://imzo.gov.ua/>